

Дисципліна: Основи громадянської освіти та медіаграмотності

Викладач: к.політ.н., доцент
б.в.з. кафедри політичних наук
Соловійова Анна Сергіївна

Результати курсу:

Знання:

- знання про політичну систему та режим, моделі виборчих систем, типи політичних ідеологій;
- Знання про основи факт-чекінгу та засади протидії маніпулятивному впливу;
- Закладення основ політичної, правової, соціальної, культурної, медійної грамотності;
- Знання про теоретичні основи комунікації та особливості перевірки отримуваної інформації;
- розуміння понять «медіаграмотність», «комунікація», «повідомлення» та «зворотний зв'язок».

Навички:

- Здатність до критичного аналізу та об'єктивної оцінки;
- Навички факт-чекінгу, розпізнавання фейків;
- Пошук та критичне осмислення інформації, використання медіа і комунікації для участі у публічних дискусіях та процесах прийняття рішень;
- Робити свідомий вибір оптимального курсу дій;
- Здатність виявляти ознаки маніпулювання громадською думкою та ефективно протидіяти їм;
- Застосовувати набуті знання при аналізі загальних проблем сьогодення, аналізувати матеріали із різних джерел, ЗМІ і доходити неупереджених достовірних висновків.

Формат: навчальна дисципліна з елементами тренінгів

Мета: набуття студентами теоретичних знань та практичних умінь і навичок, а також інших компетентностей, необхідних для відповідального громадянства та формування базових засад медіаграмотності.

Тематика курсу

Змістовний розділ 1. Основи відповідального громадянства. Політична система сучасної України

- 1.1. Основи понять громадянства й прав та обов'язків людини та громадянина. Політична система та політичний режим України.
- 1.2. Особливості функціонування гілок влади, система стримувань і противаг. Можливості взаємодії влади з громадськістю.

Змістовний розділ 2. Особливості поширення інформації в медіапросторі. Пропаганда, реклама, маніпуляція, дезінформація

- 2.1. Засоби масової комунікації та інформації: особливості визначення понять. Технології пропаганди в масовій комунікації. Реклама як засіб масової комунікації: особливості типології.
- 2.2. Маніпулятивні технології у ЗМІ (медіа маніпуляції). Дезінформація як форма інформаційно-психологічного впливу.

Змістовний розділ 3. Комунікація як основа успішного управління

- 3.1. Теоретичні основи комунікації. Комунікація як необхідна складова сучасного розвитку суспільства.
- 3.2. Що таке цільова аудиторія (ЦА), канал комунікації, повідомлення та зворотний зв'язок. Як планувати комунікації.

Змістовний розділ 4. Особливості комунікаційної взаємодії зі ЗМІ. Інтернет-комунікація.

- 4.1. Прес-реліз, прес-конференція, прес-брифінг. Моніторинг ЗМІ.
- 4.2. Спічрайтинг. Підготовка публічних виступів та презентацій (тренінг).
- 4.3. Соціальні мережі, блоги. Принципи спілкування в соціальних мережах. Особливості безпеки в Інтернет мережі.

Змістовний розділ 5. Кризові комунікації

- 5.1. Підготовка до кризових комунікацій. Інформаційна подія VS реальна подія.
- 5.2. Що не потрібно робити в кризових комунікаціях. План кризових комунікацій

Змістовний розділ 6. Мова ненависті

- 6.1. Мова ненависті (ворожнечі) – особливості визначення, функції та види. Використання мови ненависті у ЗМІ.
- 6.2. Боротьба із мовою ненависті в соціальних мережах. Способи протидії мові ненависті (тренінг).

Змістовний розділ 7. Фейк як один з механізмів інформаційної маніпуляції

- 7.1. Фейк – підходи до визначення. Усвідомлене медіаспоживання: як маркувати ознаки маніпуляцій в медіа (тренінг).
- 7.3. Фактори впливу. Образ ворога. Навішування ярликів. Цензура, самоцензура, джінса

Змістовний розділ 8. Професійні стандарти в медіа та відповідальність

- 8.1. Етичні складові комунікаційного процесу. Етичний кодекс представників різних професій.
- 8.2. Етика онлайн спілкування. Відповідальність за поширення інформації в Інтернет мережі.

Дисципліна: Основи громадянської освіти та медіаграмотності

Оцінювання:

Залік – 30 балів

Робота за семестр – 70 балів:

- творчі завдання – 4 x 5 балів = 20 балів
- Участь у дискусіях, групових завданнях, кейсах і квестах в малих групах під час семінарських занять – 10 x 4 бали = 40 балів
- підсумкова презентація (підготовка та представлення) – 10 балів

Технічні вимоги: Wi-Fi чи мобільний інтернет; гаджет, що дозволяє працювати з Google-документами та застосовувати інтерактивні інструменти навчання; використання PowerPoint, програм та застосунків для перегляду та редагування фото та відео

Академічна доброчесність: передбачає самостійне виконання аналітичних і творчих завдань, контрольних робіт; у разі наявності текстових збігів, копіювання, списування або фальсифікації даних робота не зараховується

Творче завдання 1 присвячене аналізу медіа-новин з метою виявлення маніпулятивних технологій, а також ідентифікації конкретних методів та технік

Творче завдання 2 стосується аналізу текстів задля виявлення маркерів мови ворожнечі. Відповідно до маркерів мови ненависті, студенти мають проаналізувати запропоновані тексти-новини.

Творче завдання 3 присвячене формуванню навичок спростування фейків. Кожній групі пропонується створити новину-фейк на задану тему, використовуючи при цьому якнайбільше способів для створення фейків і викривлення інформації, і презентувати її колегам, які мають спростувати цей фейк.

Творче завдання 4 присвячене формуванню навичок розпізнавання форм комунікації (розмежування та ідентифікація пропаганди, соціальної реклами, PR, реклами).

Підсумкова презентація проводиться за результатами творчих завдань та попередньо обраною темою у формі виступу з презентацією та відповідями на питання аудиторії.

Дискусії, групові завдання, кейси і квести проводяться в студентських групах під час семінарських занять за їх тематикою.